

PRACOVNÉ PRÁVO – zaujímajú ho otázky slobodnej voľby zamestnania, spravodlivé a uspokojivé pracovné podmienky a ochrana proti nezamestnanosti.

Predmetom pracovného práva je výkon závislej práce (fyzickou osobou) vykonávanej pre iného (fyzickú alebo právnickú osobu) na zmluvnom základe.

Aký je vzťah medzi zamestnancom a zamestnávateľom?

Prameňom pracovného práva je: **Zákonník práce č. 311/2005 Z.z. v znení neskorších predpisov.**

Úlohou Zákonníka práce je stanoviť:

- Právo na odmenu za vykonávanú prácu – najmenej minimálnu mzdu, SR:.....
- Maximálnu dĺžku pracovného času, SR:
- Dostatočný odpočinok po práci:
- Ochranu proti bezdôvodnému prepúšťaniu zo zamestnania
- Minimálnu dĺžku dovolenky, SR:
- Primeranú bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci
- Rovnaké zaobchádzanie s mužmi a so ženami a zákaz diskriminácie

Práva a povinnosti zamestnávateľa (ten, čo dáva prácu iným) = je ním buď právnická osoba, alebo fyzická osoba, ktorá zamestnáva aspoň jednu fyzickú osobu v pracovnoprávnom vzťahu. Zamestnávateľ vystupuje v pracovnoprávnych vzťahoch vo svojom mene a má zodpovednosť vyplývajúcu z týchto vzťahov. Zamestnávateľ môže písomne poveriť ďalších zamestnancov, aby robili určité právne úkony v pracovnoprávnych vzťahoch v jeho mene, ale aj ukladať podriadeným zamestnancom právne úlohy, riadiť, organizovať, kontrolovať ich prácu...

Práva a povinnosti zamestnanca (ten, čo vykonáva prácu zadanú zamestnávateľom) = je ním fyzická osoba, ktorá v pracovnoprávnych vzťahoch vykonáva pre zamestnávateľa závislú prácu podľa jeho pokynov za mzdu, alebo za odmenu.

Od koľkých rokov môže byť osoba právoplatne zamestnaná?

Aké podmienky z toho vyplývajú?

Od koľkých rokov môže osoba podpísať dohodu o hmotnej zodpovednosti?

PRACOVNOPRÁVNY VZŤAH

✓ **Predzmluvné vzťahy:** zamestnávateľ je povinný oboznámiť zamestnanca s jeho právami a povinnosťami a úlohami, ktoré vyplývajú z charakteru práce, ktorú mu ponúka, ďalej odmenou a mzdou, pracovnými podmienkami. Zamestnávateľ musí uzatvoriť zmluvu len s osobou zdravotne spôsobilou, alebo psychicky spôsobilou na túto prácu. Zamestnávateľ od zamestnanca vyžaduje: *doklad o zdravotnej prehliadke, zápočtovú listy z predchádzajúcich zamestnaní (potvrdenia, ako dlho a na akej pozícii sme pracovali v minulosti a tiež, prečo bol pracovný pomer ukončený), iné doklady: číslo účtu, kópiu občianskeho preukazu, informácie o zdravotnej poisťovni (kde bude odvádzať odvody), doklad z úradu práce (ak bol zamestnanec evidovaný), žiadosť, životopis, motivačný list...* Ak ide o mladistvého do 18 rokov, požaduje vyjadrenie zákonného zástupcu.

✓ **Pracovný pomer a pracovná zmluva:** zakladá sa písomnou pracovnou zmluvou medzi zamestnancom a zamestnávateľom, ktorá musí byť podpísaná bez nátlaku zo oboch strán v dvoch kópiách (jedna pre zamestnanca, jedna pre zamestnávateľa). V pracovnej zmluve musí byť uvedené:

- druh práce, na ktorý sa zamestnanec prijíma, a jeho stručná charakteristika,
- miesto výkonu práce (obec, organizačnú časť, alebo inak určené miesto)
- deň nástupu do práce,
- mzdové podmienky.
- iné podmienky: výplatné termíny, pracovný čas, výmera dovolenky, dĺžka výpovednej doby (2 mesiace), skúšobnej doby (3 mesiace), doba určitá (napr. zmluva do 30.6.2014), doba neurčitá.

Dobu určitú môže zamestnávateľ predĺžiť maximálne 3x.

Ako môže zamestnávateľ a zamestnanec ukončiť pracovnoprávny vzťah?

.....
.....
.....

TRESTNÉ PRÁVO – zaujímajú ho otázky porušovania zákon a práv vyplývajúcich z ostatných odvetví, poškodzovania ľudského zdravia, majetku... (krádeže, podvody, vraždy, násilie, zanedbanie povinnej výživy, vyhrážanie, ozbrojená lúpež, všeobecné ohrozenie, pokus o vraždu...)

Čo je prameňom trestného práva?

Trestný čin = protiprávny čin = rozpor s právnou normou

Prečin = každý trestný čin spáchaný z nedbanlivosti, alebo aj úmyselný trestný čin, za ktorý Trestný zákon v ustanovuje trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby neprevyšujúcou 5 rokov.

Zločin = obzvlášť závažný, s hornou hranicou trestnej sadzby prevyšujúcou 5 rokov.

Vývinové štádiá trestného činu:

- § **Príprava na zločin** = konanie, ktoré spočíva v úmyselnom organizovaní zločinu, zadovážovaní si prostriedkov na jeho spáchanie, v pláne, návode, objednávaní si ľudí, ktorí tento trestný čin môžu spáchať.
Napr. obdržanie pokynu od objednávateľa a zakúpenie strelnej zbrane v úmysle dopustiť sa zločinu úkladnej vraždy. Objednávateľa však zadrží polícia a ten plánovaný skutok, aj jeho vykonávateľa, prezradí.
- § **Pokus trestného činu** = konanie, ktoré bezprostredne smeruje k dokonaniu trestného činu, ktorého sa páchatel dopustil v úmysle spáchať trestný čin, ak nedošlo k dokonaniu trestného činu.
Napr. v úmysle dopustiť sa krádeže auta doň násilím vniknem, nepodarí sa mi ho však naštartovať.
- § **Skutková podstata trestného činu** = jedinečný reálny dejový príbeh, ktorý má svoj počiatok, priebeh a zakončenie. *Napr. usmrtenie, odcudzenie cudzej veci, prechovávanie drog...*

Objektívna stránka skutkovej podstaty trestného činu:

- Ü **Konanie** = vedomá, zámerná činnosť človeka, napr. odcudzenie veci, ale aj opomenutie tak, kde som povinný konať (zaplatiť splatnú daň).
- Ü **Následok** = napr. vznik majetkovej škody vo výške 15 000 eur.
- Ü **Príčinná súvislosť** = medzi konaním a následkom – Musí existovať zavinenie – napr. niekomu som ublížil na zdraví a ten v dôsledky toho, že v nemocnici mu podali zlý liek zomrie.

Subjektom rozumieme páchatel'a trestného činu:

- Musí to byť osoba staršia ako 14 rokov a pričetná
 - Páchatel' trestného činu je ten, kto trestný čin spáchal
 - Môžu byť spolupáchatelia – zodpovedá každý z nich, ako keby trestný čin spáchal sám
 - Účastník na dokonanom trestnom čine alebo na jeho pokuse je ten, kto úmyselne:
 - riadil spáchanie trestného činu – organizátor
 - naviedol iného na spáchanie trestného činu – návodca
 - požiadal iného, aby spáchal trestný čin (za peniaze) – objednávateľ
 - poskytol inému pomoc na spáchanie trestného činu, najmä zadovážením prostriedkov, odstránením prekážok, radou, utvrdzovaním v predsavzatí a sľubom pomôcť v trestnom čine – pomocník
- MAJÚ ROVNAKÚ TRESTNÚ SADZBU – zmiernenie môžu byť poľahčujúce okolnosti.

Mladiství od 14 – 18 rokov – trest sa im znižuje na polovicu.